ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА РАЗЛОГ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на община Разлог е сериозен за обществото и е свързан със здравни, социално-битови, икономически и екологични измерения.

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до някои проблеми за здравето на хората:

- зоонози (бяс, ехинококоза, лайшманиоза);
- неприемливо поведение (лай, преследване на МПС);
- пътни инциденти;
- атака и нараняване на хората;
- създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите;
- опазване на околната среда (напр. разнасяне на отпадъци, фекалии).

Собствениците на животни все още не приемат като задължение регистрацията на домашния любимец, плащане на такса за притежаване на куче и отговорността за здравето и поведението му. В повечето случаи липсва отговорно поведение, свързано с кастрация и предотвратяване на нежеланото поколение, което често се изхвърля на улицата.

Надзорът и грижата за безстопанствените животни, съгласно Закона за защита на животните, е поверена на кметовете на общини, които организират изпълнението на програмите за овладяване на популацията на безстопанствените кучета, съвместно с организациите за защита на животните и осъществяват контрол за изоставянето на животни, за идентификация и регистрация на кучета. Съгласно действащото в момента законодателство, за да бъде овладяна популацията на бездомните животни, трябва да се работи в две основни насоки – идентификация и регистрация на домашните кучета и масова кастрация на безстопанствените.

2. ПРИНЦИПИ, НА КОИТО СЕ ОСНОВАВА ПРОГРАМАТА:

2.1. Постигане на здравословна среда за жителите на общината и подобряване хуманното отношение към животните;

2.2. Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

3. СРОК И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 3 от ЗЗЖ до приемането на нова програма. Срокът на Програмата се определи до постигането на заложените показатели в раздел 8. „Мерки по програмата“, т. 8.1. „Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация“.

4. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

4.1. Обща цел

Програмата има за цел установяване на дългосрочни и ефективни мерки, които ще доведат до овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Разлог чрез:

а) прилагане на механизмите за ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината, предвидени в българското законодателство;

б) прилагане на механизмите за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство;

в) повишаване културата на отглеждане на домашни кучета и насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.

4.2. Задачи

а) Анализиране и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината;

б) Идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на общината в Интегрираната информационна система на БАБХ;

в) Регистрация на всички обекти за развъждане на кучета, съгласно изискванията на чл. 137 от ЗВД;

г) Регистрация и контрол на всички търговци на кучета (обекти и/или юридически и физически лица);

д) Масова кастрация на безстопанствените кучета;

е) Стимулиране на кастрацията на домашни кучета;

ж) Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;

з) Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;

и) Засилване на обществения контрол и контрола на общинските органи при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С прилагането на програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Разлог, се очакват следните резултати:

5.1. Намаляване на броя на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на общината;

5.2. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;

5.3.Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

6. НОРМАТИВНА БАЗА

6.1. Закон за защита на животните.

6.2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.

6.3. Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

6.4. Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност.

6.5. Наредба № 41 от 2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни;

6.6. Наредба № 39 от 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и други.

7. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКАТА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

За правилна оценка е необходимо да се идентифицират източниците на безстопанствени кучета.

Такива са:

- свободно скитащи домашни кучета (в тази бройка влизат и кучетата от строителни обекти, стопански дворове, паркинги и т.н.);

- изоставени от стопаните си кучета;

- поколения на домашни кучета, резултат на неконтролирано развъждане;

- поколения на некастрирани безстопанствени кучета.

При започване изпълнението на програмата и във връзка с динамиката на популацията, се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на общината.

7.1. Преброяването започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите до кмета на общината със заложен в него срок.

7.2. Кметът на общината издава заповед за извършване на преброяването. Същото се извършва от представители на общината, организации за защита на животните или от други юридически лица, при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. В преброяването не могат да се включват участниците в дейностите по Програмата, извършващи кастрация и обработка на кучетата.

7.3. Преброяването се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември.

7.4. При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик.

7.5. Преброяването се извършва по методика като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

7.6. За целите на преброяването може да се използва примерната методика, посочена в Националната програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета.

7.7. След извършване на преброяването се съставя протокол, който се изпраща в Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ)- Благоевград.

8. МЕРКИ ПО ПРОГРАМАТА

Програмата включва основни мерки, изпълнението на които се постига чрез прилагане на конкретни дейности.

8.1. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на залавянето им, чиято цел е да спре цикличния процес по запълване на освободените места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от “такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 2, т. 5 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

а) Залавянето на безстопанствените кучета се осъществява от екипи за залавяне на безстопанствените кучета и от доброволци. Общината осигурява необходимия брой екипи за залавяне на безстопанствените кучета. Членовете на екипите трябва да са преминали курс по защита и хуманно отношение към животните като се ръководят и контролират от ветеринарен лекар. Акциите по залавяне на кучета се извършват по предварително изготвен и утвърден годишен график, който се предоставя за одобрение на кмета на общината и по процедурен план за залавяне и транспортиране на животните. При залавянето на кучето се поставя нашийник с идентификационен номер.

в) За извършване на ветеринарномедицинските дейности, екипите и доброволците предоставят заловените безстопанствените кучета с приемо-предавателен протокол по образец (когато се предоставят от екип по залавяне) или информационен талон № 1 за залавяне, приемане и връщане на безстопанствени кучета по образец (когато се предоставят от доброволец) на амбулаториите. Протоколът/информационния талон се издава в три екземпляра - един за екипа/доброволците, един за амбулаторията и един за общината, и в него се вписват датата, мястото на залавяне и броя на безстопанствените кучета с опис на идентификационните номера на нашийника, поставен при залавянето. Управителят на амбулаторията предприема незабавни мерки за установяване на данни за наличие или липса на регистрация на кучето. В случай на такава, управителят уведомява собственика на кучето. При неявяване на собственика в 7-дневен срок от уведомяването, кучето се кастрира, маркира, обезпаразитява, ваксинира срещу бяс и се предоставя на нов собственик. Неосиновените се връщат по местата на залавянето им.

г) Ветеринарномедицинските дейности по програмата включват кастрация, маркиране чрез татуиран на едното ухо идентификационен номер или електронен чип и V-образно купиране на другото ухо или друга видима ушна маркировка, обезпаразитяване и ваксинация срещу бяс на безстопанствените кучета. Управителят на ветеринарномедицинската амбулатория вписва кучетата в регистър и издава ветеринарномедицински паспорт.

д) Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, осъществяващи практика в регистрирани ветеринарномедицински заведения, като се осигурява престой от минимум 24 часа за следоперативно възстановяване на кучетата.

е) Ветеринарните лекари удостоверяват извършените ветеринарномедицински дейности чрез водене на дневник по образец с данни за всяко куче – възраст, външни белези, пол, килограми, номер на микрочип и паспорт, дати на кастрация и поставени ваксини, обезпаразитяване, въвеждане във ВетИС и попълнен информационен талон № 2 за кастриране, обезпаразитяване и маркиране на безстопанствено куче по образец. В началото на всеки месец

ветеринарните лекари представят на кмета копия от посочените документи и копия от приемо-предавателните протоколи и информационни талони № 1.

ж) След извършване на ветеринарномедицинските дейности, ветеринарният лекар преценява продължителността на следоперативния престой съобразно б. „д“, след което безстопанствените кучета се връщат по местата на тяхното залавяне, като същите предварително се съгласуват с кметовете на населените места в общината. Не се допуска връщането на кучетата в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, автомагистрали и летища, съгласно чл. 48 от Закона за защита на животните.

з) Евтаназия на безстопанствени кучета, се допуска при условията на чл. 179, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания. При назначаване на евтаназия се съставя индивидуален протокол, който съдържа основанията за прилагането й. Протоколът се подписва от ветеринарния лекар.

и) За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от Закона за защита на животните и да изпълняват изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни. При сигнал за агресивно поведение на куче се извършва проверка от общината с участието на регистрирани/официални ветеринарни лекари. В случай, че сигналът за агресивно поведение на куче е подаден от организации за защита на животните, последните също може да участват в проверката.

При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

8.2. Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони.

В Република България има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти. Въпреки това, на лице е нерегламентирано размножаване, нелегален внос и търговия на кучета. Тази дейност ощетява не само обществото чрез постоянното „захранване“ на популацията от безстопанствени кучета, но и общината чрез несъбраните данъци. Нерегламентираното развъждане и внос се извършват без надлежния ветеринарномедицински контрол и представляват опасност за здравето на хората и животните на територията на общината.

Особено голям проблем през последните години е осъществяването на търговия и подаряване на кучета чрез интернет-сайтовете. Тази дейност все повече се разширява, поради липсата на регистрация, което от своя страна лишава компетентните органи от възможността да осъществяват контрол и да налагат санкции. С това се задълбочава ситуацията с нарастване на броя на безстопанствените кучета. Поради тази причина е необходимо активизиране на обществената намеса и повишаване информираността на гражданите за изпълнение на задълженията и контрола в тази област. За ограничаване на подобен тип дейности би спомогнало своевременното уведомяване на Областната дирекция по безопасност на храните, като лицата, които подаряват или придобиват кучета следва да предоставят данни за новия собственик и за самото куче (име, пол, дата на раждане, паспорт, извършени ваксинации, данни за родителите на кучето).

а) Право да осъществяват развъждане и търговия на кучета имат лицата, чиито обекти са регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

б) Търговия с кучета се осъществява само в развъдници и зоомагазини регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

За активизиране на обществеността във връзка с овладяване популацията на безстопанствени кучета се извършват информационни кампании, организирани от общината. Същите целят задълбочено запознаване с проблема, с действащата нормативна база и насърчаване на гражданската активност. Само чрез намеса от страна на обществото могат да се постигнат добри резултати. Информираността ще спомогне гражданите да регистрират своите домашни кучета, да предпочетат тяхната кастрация, да не извършват нерегламентирана търговия, при подаряване да уведомяват компетентните органи, за да могат да осъществят контрол. Следва да се засили обществената намеса, като всеки гражданин, който забележи нарушение и неспазване на изискванията да сигнализира своевременно държавните органи, които да осъществят своите правомощия и да предприемат необходимите мерки. Чрез засилване на контрола в тази област, чрез адекватни мерки и налагане на санкции могат да се постигнат задоволителни резултати за справяне с проблема.

8.3. Други мерки и дейности

Във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината се насърчава провеждането на информационни кампании, организирани от общината, областната дирекция по безопасност на храните и неправителствени организации за защита на животните.

Кампаниите включват програми, включително за разясняване на обществеността за ползата от мерките по програмата и нейното прилагане, рисковете и предпазването от зоонози, в т. ч. ехинококоза; насърчаване на кастрацията и регистрацията на домашните кучета; ползата от кастрацията и връщането по места на безстопанствените животни, като се запълват градските ниши с кучета, които са ваксинирани и не се възпроизвеждат; осиновяването на

безстопанствени кучета; повишаване на културата на отглеждане на домашни кучета; набиране на средства за лечение на болни кучета. Информационните кампании се извършват чрез разпространение на дипляни, брошури, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

9. КОНТРОЛ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

9.1. Кметът на общината ръководи изпълнението на програмата и плана по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните.

9.2. Координацията се осъществява чрез взаимодействие между кметовете на населените места в общината, Областните дирекции по безопасност на храните, областните колегии към Българския ветеринарен съюз и организациите за защита на животните.

10. УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

10.1. Управление на програмата:

Изпълнението на общинската програма и плана за действие по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се управлява от кмета на общината.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни звена. В процеса на наблюдение се допуска участието на организации за защита на животните, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

10.2. Докладване и отчетност:

Кметът на общината, ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на програмата до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните. Отчетът включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма;

В годишният отчет за изпълнение на програмата, кмета на общината отчита следните индикатори:

а/ Брой на безстопанствени кучета:

- заловени;
- маркирани;
- кастрирани;

- ваксинирани;

- обезпаразитени;

- върнати по места (под надзор на лица, организации за защита на животните или община);

- осиновени;

- евтаназирани;

- умрели.

б/ Брой на домашни кучета:

- регистрирани;

- кастрирани.

в/ Брой извършени проверки, както и:

- подадени сигнали, молби и жалби;

- констатирани нарушения;

- дадени предписания;

- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

10.3. Уведомяване на обществеността:

а) Програмата и плана по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страница на общината в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

б) Отчетите по чл. 40. ал. 4 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страницата на общината.

11. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С прилагането на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Разлог се очакват следните резултати:

11.1. Намаляване на броя на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на общината;

11.2. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;

11.3. Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

12. ФИНАНСИРАНЕ

Изпълнението на дейностите по програмата се финансира със средства от:

- общинския бюджет;

- дарения от физически и юридически лица и др.

Ежегодно община Разлог предвижда по бюджета си средства за изпълнение на мерките и дейностите по общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета. Предвидените средства са съгласно функциите на администрацията и изпълняваните дейности.

Дарения на общините за изпълнение на дейности по програмата могат да предоставят всички български и чуждестранни физически и юридически лица. Условията и редът за получаване на дарения в полза на общината, както и контролът при стопанисване и използване на даренията и спазване волята на дарителите се урежда на местно ниво от общината.

13. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ – Приложение № 1, неразделна част от програмата.

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Разлог е изготвена в изпълнение и в съответствие с разпоредбите на чл. 40, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗЖ и Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България, и е приета с Решение № 186, по Протокол № 6 от 30.09.2021 год. на Общински съвет- Разлог. Програмата влиза в сила в четиринадесет дневен срок след приемането й.